سرمقاله

اعلان جنگ با طالبان

محمدرضا هویدا

اعدام شش تن از زندانیان طالبان و دیگر شبکه های تروریستی پیام های واضحی به طالبان و گروه های دیگر که در حال جنگ با دولت افغانستان هستند دارد. این پیام آغاز جنگی علیه این گروه است. دولت های گذشته افغانستان جنگ با طالبان را چندان جدی نگرفته بودند. صدها تن از جنگجویان طالبان که حتا از میدان های نبرد گرفته شده بودند و یا در عملیات های پرخطر و پرمصرف نیروهای دولتی و خارجی دستگیر شده و متهم به قتل و کشتار افراد بی گناه بودند، به بهانه های مختلف از زندان رها گردیدند. زیادند کسانی که از زندان ها با وساطت افراد با نفوذ در چوکات دولت رها شده اند و پس از چندی به صفوف طالبان دوباره پیوسته اند و علیه دولت و مردم باز هم می جنگند. فرارهای گروهی زندانیان طالبان در چند ولایت کشور از جمله غزنی نیز به باور بسیاری از آگاهان حد اقل به خاطر بی توجهی و اتخاذ نکردن تدابیر امنیتی رخ داده است.

اهمال و تساهل حکومت در مقابل طالبان با این امر عملا پایان یافته تلقی می شود. مهم نیست که اینها چه کسانی بودند، مهم این است که جرایمی که آنها مرتکب شده بودند به نوعی یکسان بر می گردد به جنایت عیه انسانیت. و دولت در صورتی که واقعا به این عزم جدی باشد و بتواند تسلیم ناپذیری علیه طالبان را به عنوان یک خط مشی دنبال کند و نگذارد طالبان به هر بهانه ای از زندان به عنوان یک مخفیگاه مجهز استفاده کند. اگر همان طوری که در اعلامیه آمده است"دولت جمهوری اسلامی افغانستان و شخص رییس جمهور با درنظرداشت تطبیق روند شفاف، دقیق و عادلانه عدلی و قضایی ، متعهد به تامین عدالت و به کیفر رساندن مجرمینی می باشد که به اعمال تروریستی و جنایی دست زده و مردم بیگناه را به قتل رسانده، امنیت و مصئونیت عامه را به مخاطره قرار می دهند.» به روند جدیت در مقابل طالبان و تروریست ها ادامه دهد، مطمینا تصوری از دولت افغانستان که دولت را نهادی ضعیف که فقط جای و خورد و خوراک برای طالبان فراهم می سازد را تغییر خواهد داد.

بحث روی این موضوع که آیا اعدام درست است و یا نیست بحث دیگری است. مهمترین مسئله در حال حاضر این است که رفتار با مماشات با طالبان و رها کردن ها و عملکردهای غیر قابل قبول در حال پایان یافتن است. از سوی دیگر، با این عمل به تعریف نسبتا واضحی از دوست و دشمن در افغانستان نزدیک می شویم. یعنی اینکه اگر کسانی چنین کارهایی کردند به عنوان مجرم شناخته می شوند وباید چنین حکمی در مورد آنها نیز اجرا شود.

موضوع نگرانی های حقوق بشری و سازمان هایی که در اعدام و طرح مسئله اعدام در افغانستان نظر مخالف با دولت دارند، نیز موضوع جدی است. دولت افغانستان در بسیاری از مسایل از جمله اقتصاد و درآمدهای خود به دولت های دیگر متکی است . این دولت باید حمایت های خارجی را داشته باشد و لذا برخورد کشورهایی که اعدام را مخالف حقوق بشر می دانند، و بدان رای نمی دهند، باعث فشار مضاعف خواهد شد. کشورهای زیادی هستند که مخالف اجرای حکم اعدام هستند. این کشورها مواردی این چنینی را از نزدیک بررسی می کنند و مطمینا مخالفت خود را نشان خواهند داد.

به هر صورت آنچه برای مردم افغانستان مهم است، جدیت دولت در مبارزه با تروریزم است. باور عامه بر این بوده است که دولت فقط حرف می زند و نمی تواند این شعارها را در عمل پیاده کند. ولی با تمام اینها، این عکس العمل طالبان را در موضع خطرناکی قرار می دهد که این پیام را بگیرند که اگرصلح نمی کنند، عملا در جنگ با دولت هستند. و دولت نیز با چنین رفتاری با آنها برخورد خواهد کرد.

جاده های مرگ در انتظار مسافران!

مهدی مدبر

حادثه های ترافیکی در کنار رویدادهای امنیتی و حوادث طبیعی؛ مرگبارترین رویدادهای افغانستان در چند سال اخیر بوده است. روز گذشته در یک حادثه ترافیکی در شاهراه کابل - قندهار و در ولسوالی مقر ولایت غزنی بیش از ۵۰ تن جان باختند و بیش از هفتاد نفر دیگر نیز زخمی شدند. این رویداد در اثر برخورد دو موتر مسافربری از نوع ۳۰۳ با یک تانکر نفت، اتفاق افتاده است. بعد از برخورد این دو بس با تانکر نفت، آتش سوزی صورت گرفته است و بسیاری از مسافران بر اثر آتش سوزی جان شان را از دست داده است. همچنان در روزهای قبل، واژگون شدن دو موتر مسافربری در ولایت دایکندی و مسیر بامیان - دایکندی منجر به کشته و زخمی شدن چندین تن شده بود. گفته می شود هفتاد فیصد از رویدادهای ترافیکی افغانستان در شاهراه های کشور اتفاق می افتد و ۳۰ فیصد دیگر هم در جاده های داخل شهرها و روستاها. هرچند که راههای مواصلاتی روستاهای افغانستان نیز در فصل های زمستان و بهار به دلیل برف باری و بارندگی های شدید، شاهد رویدادهای مرگبار ترافیکی زیادی هستند.

از اینگونه رویدادهای دلخراش روزانه در سراسر کشور اتفاق می افتد و جان بسیاری از هموطنان ما را می گیرد، اما متاسفانه این رویدادها هیچگاه باعث نشده است که به شاهراه ها و جاده های افغانستان توجه جدی صورت گیرد و مشکلات و امنیت شاهراه ها و سایر راههای مواصلاتی بررسی شود و به آنها رسیدگی صورت بگیرد.

مشکلات جاده ها و راههای مواصلاتی بارها از سوی شهروندان کشور و رسانه ها مطرح شده است اما دولت هنوز به این مشکلات توجه نکرده است و تدابیر لازم را برای جلوگیری از تکرار اینگونه رویدادها در نظر نگرفته است. عوامل متعدد باعث وقوع رویدادهای مرگبار ترافیکی شده است اما عمده ترین آنها؛ موارد ذیل به شمار می رود:

رانندگان خمار و مست

یکی از مهمترین عوامل رویدادهای ترافیکی استفاده رانندگان از مواد نشه آور می باشد، بسیاری از رانندگان به دلیل این که در مسیر راه خواب بر آنها غلبه نکند، چرس می کشند و یا از سایر مواد نشه آور استفاده می کنند. استفاده از این مواد هنگام رانندگی ممنوع است و شخصی که معتاد به مواد مخدر باشد نباید رانندگی کند، اما شرکت های مسافربری به این موضوع توجه ندارند و به این رانندگان اجازه رانندگی می دهند و در نتیجه باعث بوجود آمدن رویدادهای خونین ترافیکی می شود.

من چندین بار مسافر شاهراه کابل - قندهار بوده ام و در موترهای بس نوع ۳۰۳ و ۳۰۴ مسافرت کرده ام. بارها شاهد بوده ام که رانندگان در وقفه های کوتاه در مسیر راه بخاطر نماز و یا غذا، به استفاده از مواد مخدر مشغول بوده اند و در حالت غیر عادی به رانندگی پرداخته اند. رانندگان این مسیر حتی به انتقاد مسافرین نیز توجه نمی کنند و دلیل می آورند که بدون استفاده از این مواد به خواب می روند و خواب آلودگی آنها باعث تصادف و خروج از مسیر جاده ها خواهد شد.

همچنان بسیاری از رانندگان با قوانین ترافیکی آشنایی ندارند و آن را مراعات نمی کنند. نادیده گرفتن قوانین ترافیکی از عوامل اصلی حوادث ترافیکی در جاده های شهری گفته می شود.

مشکلات تخنیکی جاده ها

درست لحظاتی قبل از اینکه خبر حادثه ترافیکی شاهراه کابل - قندهار را بشنوم، برنامه صبحگاهی یکی از تلویزیون های خصوصی را تماشا می کردم. مهمان برنامه یکی از مسئولین ریاست ترافیک کابل بود. مجری برنامه دلیل یک رویداد ترافیکی را که چند روز قبل در یکی از ولایات شمال کشور رخ داده بود پرسید. مسئول ترافیک بدون مکث گفت دلیلی اصلی این حادثه مشکل جاده و بی توجهی راننده بوده است. این حادثه هنگامی رییداده بود که یکی راننده ها می خواسته از راننده دیگر سبقت بگیرد و بر اثر کم عرض بودن و انحراف دیدن جاده، منجر به تصادف این دو موتر می شود و چندین نفر کشته و زخمی می گردد.

متاسفانه بسیاری از شاهراه های افغانستان و همچنان سرک های که ولایات را به همدیگر وصل می کند و یا اینکه از ولسوالی ها به مراکز ولایات وصل می شود، غیر استندرد هستند و به صورت معیاری ساخته نشده اند. کم عرض بودن سرک ها یکی از مشکلات اصلی ولایات کشور است، سرک های خامه و کم عرض در موارد زیادی باعث انحراف موترهای مسافر بری شده است و یادگارهای تلخی را در ذهن مسافران از خود برجای گذاشته است.

همچنان سرک های پخته و آسفالت شده ی شاهراه های کشور به دلیل عدم توجه و مراقبت، جاسازی بمب های کنار جاده ای در مناطق نا امن و استفاده غیر معیاری، صدمه دیده است و دوباره ترمیم نشده اند. کندگی های این جاده ها باعث می شود که در بسیاری موارد راننده ها کنترول موتر را از دست بدهند و از جاده منحرف شوند.

نبود علایم ترافیکی

بسیاری از سرک ها و جاده های افغانستان دارای علایم ترافیکی نیستند. علایم ترافیکی به راننده ها کمک می کند که بتوانند مشکلات مسیر را به درستی تشخیص بدهند و در نتیجه از حوادث ترافیکی جلوگیری به عمل آید. در مسیر شاهراه های بزرگ کشور متاسفانه هنوز علایم ترافیکی به صورت درست نصب نشده است و یا اگر نصب شده است توسط مخالفین مسلح و یا افراد غیر مسئول برداشته شده است و کسی دوباره اقدام به نصب آنها نکرده است.

سرعت غیر مجاز و رقابت

سرعت بیش از حد یکی از جدی ترین عوامل حادثات ترافیکی در کشور است. بسیاری از راننده های بس های کلان مسافربری، در مسیر شاهراه ها با سرعت بسیار بالای رانندگی می کنند و سرعت زیاد آنها باعث می شود که در برخورد با چاله ها و در شیب ها و گولایی ها، کنترول موتر را از دست بدهند و از مسیر اصلی جاده منحرف شوند.

همچنان بسیاری از راننده های وسایط نقلیه خورد و بس های مسافربری در مسیر راه باهم به رقابت می پردازند و هنگام سبقت گرفتن از دیگری باهم برخورد می کنند و یا اینکه مسیر قید می گردد و با موتری که از مقابل می آید، تصادف می کنند و جان بسیاری از مسافران را می گیرند.

دولت متاسفانه تا کنون اقدام جدی برای کاهش رویدادهای ترافیکی انجام نداده است. شرکت های خصوصی مسافربری که در مسیر شاهراه های بزرگ کشور و سایر راههای مواصلاتی فعالیت دارند، در استخدام راننده ها دست باز دارند و بدون رعایت قانون اکثرا راننده های را استخدام کرده اند که از قوانین ترافیکی آگاهی ندارند و همچنان معتاد به مواد مخدر هستند. آگاهی از قوانین ترافیکی و عدم اعتیاد به مواد مخدر و همچنان داشتن شش سال تجربه رانندگی، از شرایط رانندگی در شاهراه های کشور است، اما این شرایط هیچگاه از سوی راننده های شرکت های خصوصی مسافربری رعایت نشده است و مسئولین ترافیکی نیز با آنها برخورد جدی نکرده است.

موترهای این شرکت ها نیز از نظر تخنیکی بررسی نمی شود و اکثر موترها با عوارض تخنیکی جدی مواجه هستند و از فعالیت آنها در مسیرهای طولانی باید جلوگیری شود. اما متاسفانه نه شرکت های خصوصی در قبال مصؤنیت مسافران مسئولیت شان را به درستی انجام می دهند و نه دولت بر آنها فشار وارد می کند تا مجبور به رعایت قانون شوند.

برای کاهش حوادث ترافیکی و تلفات ناشی از این رویدادها لازم است تا مسئولین ترافیک و شاهراه ها به نصب علایم ترافیکی و ترمیم جاده ها اقدام کنند. همچنان شرکت های خصوصی مسافربری باید به صورت دقیق و جدی بررسی شود و از استخدام راننده های معتاد به مواد مخدر، جلوگیری به عمل آید.

موئلفه های تعارض در نظام بین الملل

سینا آذرگشسب/ قسمت پنجم و پایانی

ب) تعارضات ایدئولوژیک

از انجا که هر ایدئولوژی دارای نگرش های متفاوتی نسبت به جهان و الگوهای حاکم بر روابط بین الملل است و شیوه زندگی و راه و رسم متفاوتی را دنبال می نماید طرح یک جهان بینی جدید ، تضادها و تعارضاتی را در روابط بین واحد های سیاسی موافق و مخالف یک بینش مذکور در پی دارد علاوه بر ان ایدئولوژی موجود نیز به دلیل نا سازگاری های متغییر ها و عناصر تشکیل دهنده ان خود می تواند سبب بروز الگوهای رفتاری مختلف شود به هر حال ستیزش زایی ایدئولوژی به میزان توانایی ان در ساماندهی محیط اطراف خود بستگی دارد از انجا که ایدئولوژی دیدگاهی از جهان ارائه می دهد لذا بایستی قادر به ارائه طرحی باشد که فرد می بایستی به ان عمل نماید. ایدئولوژی ای قویتر خواهد بود که بتواند ساختار ها ، سمبل ها و جهت گیری های فرد و جامعه را در ابعاد مختلف شکل دهد. در مجموع می توان گفت قدرت هر ایدئولوژی به دو عامل بستگی دارد: سخت گیری و جذابیت. (قاسمی . ص ۴۰۶)

بدین سان جنگ های ۱۷۵۲ تا ۱۸۱۵ را می توان ناشی از تعارضات میان ایدئولوژی انقلاب و رژیمهای سنتی و جنگ جهانی دوم را عرصه تقابل ایدئولوژی های متعارض لیبرالیسم ، نازیسم و کمونیسم به حساب اورد. از طرفی در دوران بعد از جنگ جهانی دوم تعارضات موجود میان شرق و غرب را می توان در چهار چوب جنگ سرد بر اساس اختلافات و تضادهای ایدئولوژیک دو بلوک مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. به رغم انکه بسیاری از پژوهشگران سیاست بین الملل ریشه مناقشات جهانی را در تعارضات ایدئولوژیکی میان واحد های سیاسی جستجو می کنند ، نباید فراموش کرد که در بسیاری از موارد ، در حالی که عامل ایدئولوژی شرایط لازم برای بروز تعارض تلقی می شود شرایط کافی به شمار نمی رود. برای مثال در قرن شانزدهم «فرانسیس اول» با امپراطوری مسلمانان ترک علیه هم مسلکان مسیحی وی متحد شدند. همچنین کاتولیک های رُمی فرانسه در جنگ های ۳۰ ساله اوایل قرن هفدهم با پرنسسهای پروتستان علیه کاتولیک ها متحد شدند. با توجه به مثالهای فوق می توان نتیجه گرفت که در بسیاری از موارد منافع ملی و تامین نیازهای امنیتی ، اقتصادی و تکنولوژیک ، ملاحظات ایدئولوژیک را تحت الشعاع خویش قرار می دهد. (قوام . ص ۲۶۱)

ج) رقابت های اقتصادی

گروهی عامل اصلی تعارضات میان دولت ها را در فرایند رقابت های اقتصادی جستجو می کنند ، این گروه معتقداند چون جوامع سرمایه داری در صدد کسب بازارهای جدید برای فروش محصولات خود هستند بر انند که نیروهای انسانی و مواد خام ارزان قیمت را از دورترین نقاط جهان بدست اورند. رفته رفته این امر رقابت میان گروههای سرمایه داری را تشویق می کند و زمینه های بروز اختلافات و تعارضات را میان دولتهای سرمایه داری فراهم کرده ، در نهایت جنگ ها و بحرانهایی در سیاست بین الملل به وقوع می پیوندند. متفکران مزبور به رقابت های اقتصادی و تجاری مستعمراتی در قرن نوزدهم میان دولت های فرانسه و المان (در افریقای مرکزی و مراکش) روسیه و بریتانیا (در ایران) فرانسه و بریتانیا (در سودان و منطقه رود نیل) ژاپن و روسیه (در منچوری) المان و بریتانیا در (ترکیه) روسیه ، اتریش و مجارستان (در بالکان) اشاره کرده ند . کشمکشها . اختلافات مزبور را زمینه ساز جنگ جهانی اول تلقی می کنند. (همان . ص ۲۶۲)

در هر صورت با توجه به عوامل و متغییرهایی که برای واگرایی و اختلافات میان دولت ها ذکر کردیم ، در هر زمان با توجه به اوضاع و مقتضایات بین المللی گاه ترکیبی از عوامل و انگیزه های مزبور در برخی از موارد یکی از این معیارها بیش از دیگران در بروز مناقشات و برخوردهای میان واحد های سیاسی موثر می افتد و محقق روابط بین الملل لازم است ضمن توجه به تمامی متغییرهای مزبور تاثیرهای هر عامل را به طور مستقل و تاثیر متقابل عوامل یاد شده را به یکدیگر مورد مطالعه قرار دهد. در مجموع ضروری است کلیه پارامترهایی را که به عنوان شاخص ها و زمینه های واگرایی در روابط بین الملل ذکر کردیم را مورد بررسی قرار دهیم زیرا نابرابری قدرت یا فقدان یکپارچگی ، اقتصادی ، سیاسی ، فرهنگی و امنیتی می تواند باعث تشدید اختلافات میان واحد های سیاسی شده و زمینه های واگرایی و تعارض را در سیاست بین الملل فراهم کند.

فرجام سخن

دولت ها در محیط بین الملل بر سر مافع خود به صورت پی در پی در کشمکش و تعارض به سر می برند این تعارضات گاه بر سر منافع حیاتی یک کشور بروز می کند که می تواند واکنش شدید و حتی همراه با خشونت یک واحد سیاسی مستقل را در برابر واحد دیگر بر انگیزد هر چه این تعارض با منافع حیاتی تر یک واحد سیاسی بروز کند واکنش ها نیز به همان میزان شدید تر خواهد بود.

به طور کلی تعارضات ناشی از محیط بین الملل بر سر منافع ملی ، منافع اقتصادی و مسائل ایدئولوژیکی بروز و ظهور پیدا می کند که بر اساس تعاریفی که هر یک از این واحد ها نسبت به پارامتر های مذکور دارد می توان هر یک از این منافع با به چندین بخش مجزا تفکیک کرد.

شناخت دقیق منافع طرف های درگیر می تواند در کاهش یا افزایش سطح تنش در نظام بین الملل و تسری ان به دیگر واحد ها و یا جلوگیری از تسری ان به دیگر واحد ها مثمر ثمر باشد و یا حداقل قابلیت تحلیل را برای تحلیل گرن این حوزه فراهم اورد. مسلما هر چه در یک تعارض عوامل بیرونی متعددی در گیر باشند این تعارض می تواند ابعاد بیشتری به خود یابد و هر چه این تعارض بر سر منافع حیاتی یک واحد سیاسی باشد می تواند توان خشونت و دامنه بحران را در سطح ملی ، منطقه ای و حتی جهانی افزیش دهد.

سینا آذرگشسب

منابع

عبدالعلی ، قوام . اصول سیاست خارجی و سیاست بین الملل . سمت . تهران:۱۳۸۹
نعمتی رزگران ، مرتضی ، عیسی ابادی ، ابو الفضل ، جزوه سازمانهای بین المللی
فراتی ، عبدالوهاب . رهیافتی بر علم و سیاست و جنبش های سیاسی معاصر . مرکز جهانی علوم اسلامی . قم: ۱۳۷۸
قاسمی فرهاد . اصول روابط بین الملل . نشر میران . تهران:۱۳۸۹
امیری ، حشمت . کلیات روابط بین الملل . هاد . تهران

کارتون روز

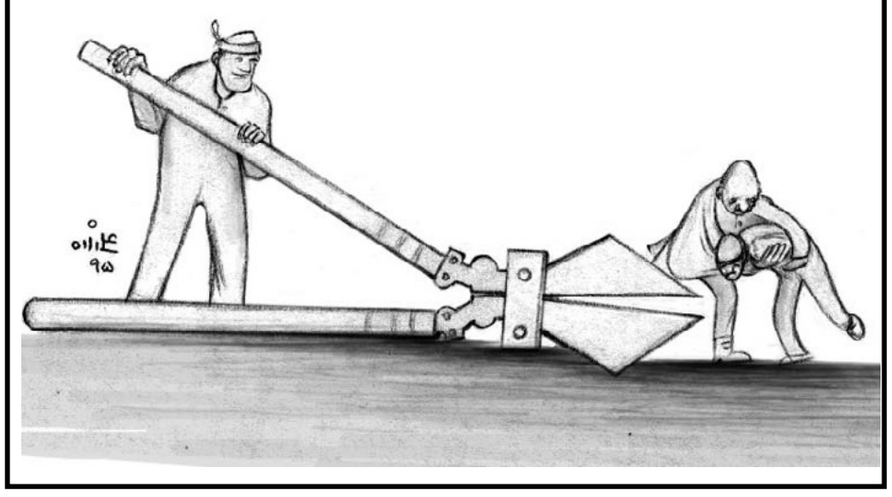

روزنامه افغانستان The Daily Afghanistan
Daily Outlook Afghanistan The Leading Independent Newspaper

❑صاحب امتیاز: داکتر حسین یاسا
❑مدیر مسوول: محمد رضا هویدا ۰۷۹۸۳۴۱۸۶۱
❑سردبیر : حفیظ الله زکی ۰۷۹۹۱۵۷۳۷۱
❑ کاریکاتوریست: خالق علی زاده
❑دیزاین:علی‌اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
❑مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان
❑آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر V- ۱۳۷

روزنامهٔ‌افغانستان از همهٔ دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.
مقالات وارده بازگردانده نمی شود.
مسئولیت مقالات به عهدهٔ نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیانگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.
روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.
www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com